No. 1372 Zaterdag 16 April 1910 27ste Jaargang.

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

BUREAUX VAN DIT BLAD

REDACTIE: Waterkant, Otrabanda, No. 223

ADMINISTRATIE: Plein Concordia, No. 129, Pietermaai

Es Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2.— pa tres luna pagá padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire, Aruba, St. Martin (P. H.), St. Eustatius i Saba fl. 10.— pa anja.
Un numero soi fl. 0.15.
Anuncio di 1 te 7 regel f 0.50 cada regel mas 7½ cts.

Curaçao, 15 April.

ONZE BEGROOTING

IN DEN

Kolonialen Raad.

VOORLOOPIG VERSLAG.

§ 1. Terwijl de Afdeelingen met ingenomenheid hadden kennis genomen van de verklaring van den Gouverneur, dat er bij de samenstelling van deze begrooting ernstig gestreefd is naar bezuiniging, en dat het zijn ernstig streven zal zijn te zorgen, dat de aangevraagde credieten niet worden overschreden — konden verscheidene leden niet nalaten te betreuren, dat wederom het eindcijfer der uitgaven van deze begrooting hooger is, dan dat van vorige begrootingen.

Het is waar: voor de verbetering van de Sint Anna-baai is een aanzienlijk bedrag uitgetrokken, dat als buitengewone uitgaaf slechts tijdelijk de begrooting zal drukken; verscheidene andere posten totdusverre gewoonlijk pro memorie geraamd, zijn thans onder cijfer gebracht; verscheidene andere posten, welke totdusverre geregeld werden overschreden, zijn thans meer overeenkomstig de vermoedelijke, werkelijke uitgaven geraamd.

Toch hadden verschillende leden verwacht, dat op deze begrooting meer zoude zijn bezuinigd; toch hadden zij verwacht, dat met het optreden van den tegenwoordigen Gouverneur verschillende posten, waarmede men meende te mogen veronderstellen, dat bij het niet eens zoude zijn, van de begrooting zouden zijn verdwenen.

Van andere zijde werd er echter op gewezen, dat van den Gouverneur, die zich, kort na zijn optreden, vond gesteld voor het samenstellen der begrooting, niet had mogen worden verwacht, dat hij zonder nauwgezet onderzoek zich zoude zetten aan het afbreken; daargelaten nog, dat hij waarschijnlijk, evenals zijn voorganger, rekening heeft te houden met wenschen en verlangens van het Opperbestuur.

Algemeen werd het vertrouwen uitgesproken, dat het den nieuwen Gouverneur zal gelukken paal en perk te stellen aan de immer, en in de laatste jaren in sneller tempo, toenemende uitbreiding der werkzaamheden aan de verschillende Gouvernementskantoren; dat hij zal weten meer eenvoud te brengen in de inwendige huishouding der kolonie — het beheer en de administratie meer in overeenstemming te brengen met de eischen, welke aan de bestuursinrichting van eene kleine en arme kolonie als Curaçao kunnen en mogen worden gesteld.

In dit verband werd voor de zooveelste maal gewezen op de groote wanverhouding, die er bestaat tusschen de inkomsten en uitgaven van b. v. Sint Eustatius en Saba. Voor eerstgemeld eiland, een eilandje met ongeveer 1300 inwoners (volgens het Koloniaal Verslag namelijk; in werkelijkheid schijnt het zielental veel geringer te zijn) zijn de inkomsten geraamd op f 8,260.—, de uitgaven op f 30,875.—, ongerekend de uitgaven voor den politiedienst, de stoomvaartverbinding en pensioenen. Men meende dat hier dringend verandering in moest komen; dat het niet aangaat voor een klein plaatsje met eventjes 1000 zielen de bestaande kostbare bestuursinrichting te bestendigen.

Algemeen achtte men de vereeniging van de betrekkingen van Gezaghebber en Ontvanger op gemelde eilanden zeer wel mogelijk en beval men die vereeniging aan het Bestuur ten sterkste aan.

Betreurd werd, dat niettegenstaande de verklaringen, door het Bestuur bij de behandeling der belastingherziening afgelegd, n. l. dat de invoering der registratie geen noemenswaardige vermeerdering van werk zou geven op de Ontvangerskantoren, inderdaad de werkzaamheden daardoor toch beduidend zijn toegenomen.

Ook de Successiebelastingverordening was, meende men, te ingewikkeld en stelde aan de ontvangers, vooral aan die op de kleinere eilanden, te zware eischen, speciaal op het gebied van het Burgerlijk recht.

Men moest niet vergeten — zoo werd betoogd — dat de Ontvangers wegens het geringe traktement, dat aan hen kan worden toegekend met het oog op de weinig belangrijkheid van hun ontvangersgebied, uit de jonge ambtenaren moeten worden gerecruteerd, die geen speciale opleiding hebben genoten. Evenmin dat de opbrengst der opgelegde belasting, zoowel op Curaçao als op de overige eilanden, zeer gering zal kunnen zijn. Rijke boedels behooren in de Kolonie tot de groote zeldzaamheden.

Nog werd, gelijk vroeger reeds is geschied, de aandacht van het Bestuur gevestigd op de inrichting van de begrooting. Door het noodeloos specificeeren van allerlei kleine posten wordt de administratie moeilijk en ingewikkeld en de contrôle tijdroovend gemaakt.

Men wenschte nogmaals te verklaren, dat de Raad geen prijs stelt op in te kleine bijzonderheden afdalende specificatie in de begrooting. Voor de beoordeeling der aangevraagde credieten achtte men het voldoende als, waar het pas geeft, de noodige specificatie bij de toelichting wordt gegeven.

Algemeen vertrouwde men, dat de nieuwe Gouverneur bij het aanbrengen der door hem mogelijk geachte vereenvoudigingen, zich niet zal laten weerhouden door bestaande wetten of regelingen. Waar noodig, kunnen wetten gewijzigd, regelingen door andere vervangen worden. 's Raads onverdeelde steun werd hierin den Gouverneur al bij voorbaat toegezegd.

§ 2. Van verschillende zijden werden klachten vernomen over den last en het tijdverlies, dat het publiek ondervindt van de Registratie-, de Successiebelasting- en de Zegelverordening.

Men achtte herziening van die verordeningen noodig.

Wat de registratie betreft merkte men op, dat, waar voor alle onderhandsche en buitenlandsche stukken de formaliteit alleen dân noodig is, wanneer die stukken voor de ambtenaren der Kolonie moeten dienen, het nut der registratie als hulpmiddel voor de uitvoering der Successiebelasting- en Inkomstenbelastingverordening vrijwel illusoir is.

De weinige gegoeden in de Kolonie toch — de kooplieden — doen in hoofdzaak alleen in buitenlandsche effecten, die nooit in de Kolonie verhandeld worden, die dus nooit den ambtenaren onder de oogen komen.

En het registreeren alleen van de akten van notarissen, waarin het meest altijd over in de Kolonie gelegen onroerende goederen gaat en die dus toch in de registers van den Hypotheekbewaarder moeten worden in- of overgeschreven, en van niets beduidende akten van deurwaarders, heeft toch waarlijk geen doel.

Ook voor de voldoening van de overdrachtsbelasting en de verkoopingsbelasting is, meende men, de registratie volstrekt niet noodzakelijk. Die belastingen konden zeer wel, en op veel gemakkelijker wijze, voldaan worden door het gebruiken van plakzegels.

Wat de Successiebelasting aangaat, behoorden, meende men, de kleine boedels geheel daarbuiten te vallen.

Van nalatenschappen van lieden, van wie een ieder weet, dat zij zoo goed als niets bezaten, moest, meende men, geen aangifte gevorderd worden.

In den regel toch zijn de belanghebbenden zelf niet in staat eene memorie van aangifte op te maken. Zij moeten zich vervoegen bij een notaris of een praktizijn. Vaak zullen zij daardoor op kosten gejaagd worden, terwijl ten slotte toch zal blijken, dat er geen belasting, of misschien een zeer luttel bedrag verschuldigd is.

Resumeerende drongen de Afdeelingen bij het Bestuur aan op afschaffing van de registratie, althans de formaliteit alleen te laten bestaan voor zoover zij noodig kan zijn voor de verzekering der dagteekening van onderhandsche geschriften.

Voor zooveel de Successiebelasting betreft, meenden eenige leden, dat de verordening wel zulk eene milde toepassing, als door de Afdeeling hierboven gewenscht, toelaat. De Ontvanger heeft immers te beoordeelen of hij al dan niet eene aangifte zal vorderen. Welnu, hij vordere die niet, wanneer het hem bekend is, dat de overledene niets of zoo goed als niets heeft nagelaten.

Urgent achtte men voorts de intrekking der bepaling der Zegelverordening, dat audientiebladen in Burgerlijke Zaken gezegeld moeten zijn; dat het formaatzegel een bepaald aantal regels en lettergrepen moet bevatten: dat declaratiën van schuldeischers van de Kolonie op gezegeld papier moeten zijn gesteld.

Ook werd nog de aandacht van het Bestuur gevestigd op het schrijven van de Commissie van Rapporteurs uit de Afdeelingen, dd. 10 Augustus 1909 en op het antwoord van het Bestuur daarop dd. 2 September 1909.

Het destijds door den Raad gedaan verzoek om verplaatsing van den grens der belastingplichtigheid werd ook thans herhaald.

Meer en meer blijkt, dat er thans te véél lieden in de gebruiksbelasting aangeslagen worden, die niet in aanmerking behooren te komen voor betaling van directe belastingen. Met een kleine verhooging van den grens van vrijstelling zullen vele arme lieden voor onaangenaamheden worden behoed en zal de aanslagregeling der gebruiksbelasting zeer vereenvoudigd worden.

§ 3. Ter sprake kwam de toestand van den landbouw; mede in verband met het districtsbeheer.

Verscheidene leden schreven de financieele moeilijkheden, waarmede vele eigenaren van groote plantages op Curaçao te kampen hebben, voor een groot deel toe aan de diefstallen van vee en landbouwproducten, inzonderheid dividivi, die op de plantages op groote schaal schijnen te worden bedreven.

En het euvel wordt in de hand gewerkt, althans ter zeerste bevorderd, door het gebrekkige politietoezicht op het vervoeren van landbouw-en-veeteelt producten naar de stad.

Verschillende maatregelen werden aan de hand gedaan.

Zoo meenden eenige leden, dat door eene verdeeling van het eiland Curaçao in drie districten, waardoor een der districtmeesters zijn standplaats zou kunnen hebben op Cas Chiquito, een flinke verbetering zou worden aangebracht.

Anderen meenden, dat het kwaad alleen zou kunnen worden beteugeld door versterking van de politiemacht in de buitendistricten en betere regeling van het toezicht op het vervoer.

Niet zooals totdusverre, aan of vlak bij de politiewachthuisjes — zoo betoogden zij — moeten de vervoerbilletten aangenomen en de ladingen gevisiteerd worden. Maar op willekeurige punten, midden op den weg. De ambtenaren, met het toezicht belast, moesten zich zelfs van tijd tot tijd verdekt opstellen langs de plaatsen, waar vermoed kan worden, dat clandestiene vervoer plaats vindt.

Gevraagd werd of de kommiezen der belasting ook niet konden bevoegd verklaard worden om de verordening op het vervoeren van producten van de plantages uit te voeren.

Men had vernomen, dat het in de bedoeling van den Inspecteur der belastingen lag, om in de toekomst van tijd tot tijd op de buitenwegen door de kommiezen visitatiën op accijnsgoederen te doen verrichten. Deze gelegenheden zouden dan zeer wel kunnen worden benut tot tweeërlei doeleinden.

Verscheidene leden gaven als voornaamste oorzaak van den achteruitgang der plantages op, de daling der veeprijzen tengevolge van den invoer van buitenlandsche runderen.

Terwijl de vleeschprijzen in geenen deele zijn gedaald, is het binnenlandsch vee toch zeer dikwijls zoo goed als onverkoopbaar.

En dit is te wijten, meenden zij, aan het soort monopolie, dat de invoerders van rundvee, die over meer kapitaal kunnen beschikken dan de kleine slagers, hebben verkregen.

De leden aan het woord bevalen aan het Bestuur deze aangelegenheid in overweging aan. Zij meenden, dat alvast een groote verbetering zou worden verkregen, als de accijns op runderen kon worden afgeschaft en het invoerrecht zoowel van runderen als van klein vee kon worden verhoogd. Het inlandsch vee zou daardoor in betere conditie komen, zonder dat er op de vleeschverbruikers zwaardere lasten zou worden gelegd.

Verschillende leden verklaarden te betreuren het kort geleden door den Gouverneur genomen besluit, om aan een aantal pachters van gouvernementsgronden de achterstallige pachtpenningen kwijt te schelden.

Zij wezen er op, dat in den genomen maatregel eene onbillijkheid schuilt tegenover die huurders, die steeds hunne verplichtingen trouw zijn nagekomen.

En dat niet alleen, maar ook de wanbetaling van de pacht kan er zeer door worden in de hand gewerkt. Menige pachter zal voortaan maar al te zeer geneigd zijn, zijn schuld te laten oploopen in de hoop later kwijtschelding te krijgen.

Men had als rechtsgrond van de kwijtschelding hooren noemen: de verjaring. Het wilde evenwel aan verscheidene leden voorkomen, dat hier geen sprake kan zijn van verjaring, waar de pachters toch voortdurend tot betaling worden aangemaand, en bovendien het middel van oplegging van den eed ter beschikking staat van het Gouvernement.

Enkele leden merkten op, dat de kwijtschelding misschien geschied is omdat de achterstallige pacht niet te innen was wegens onvermogen van de pachters.

§ 4 Algemeen betuigde men zijn ingenomenheid met de plannen tot verbetering van de Sint Anna-baai.

Te vaak reeds was, meende men door den Raad op het groote belang van handel en scheepvaart gewezen, dan dat men dit ook thans weer zou behoeven te doen.

De verzanding van den havenmond stelde reeds sinds geruimen tijd een groote belemmering daar voor de ontwikkeling van Curaçao op handels- en scheepvaartgebied. Het is algemeen bekend, dat dikwijls groote stoomschepen Curaçao voorbijvaren en het eiland niet durven aandoen wegens den te nauwen havenmond.

Eenige leden verwachtten veel nut en voordeel voor de Curaçaosche zeelieden van een cursus voor de opleiding tot de zeevaartkunde. Men gaf het Bestuur in overweging om, indien dit zonder te groote kosten kon geschieden, een cursus in den geest als de op Saba bestaande ook op Curaçao te willen doen openen.

In het belang van handel en scheepvaart, werd het zeer wenschelijk geacht, dat van den post voor internationale seinen in het Waterfort op Curaçao ook na zonsondergang door agenten van scheepvaartlijnen en particulieren gebruik zou kunnen worden gemaakt, om zich in verbinding te stellen met in zicht zijnde schepen.

Men gaf in overweging daarvoor lichtseinen aan te schaffen.

§ 5. Naar aanleiding van hetgeen in de Memorie van toelichting gezegd wordt omtrent de opbrengst van het nieuwe belastingstelsel, n.l. dat gebleken is dat de uitkomsten van dat stelsel in overeenstemming zijn met het bij de belastingherziening vooropgestelde beginsel, dat de wijziging niet beoogde eene verzwaring van den belangstingdruk, doch slechts eene betere verdeeling daarvan — meenden verscheidene leden niet te mogen nalaten te doen uitkomen, dat h. i. uit de uitkomsten van het jaar 1909 een, aan die van het Bestuur tegenovergestelde, conclusie is te trekken.

Als men toch bedenkt — zoo betoogden zij — hoe bijzonder ongunstig de economische toestand van het eiland Curaçao in het begin van 1909 was, tegevolge van de gespannen verhouding met Venezuela, hoe weinig er op handels- en scheepvaartgebied omging, met hoeveel moeilijkheden de hoedenindustrie te kampen had, en daarbij in aanmerking neemt, dat de naweeën van de doorstane crisis zich tot het einde van het jaar hebben doen gevoelen en tot op het oogenblik nog doen gevoelen, dan, meenden zij, moet erkend, dat het feit, dat de opbrengst der middelen onder zulke ongunstige omstandigheden over 1909 toch nog f 25,000. — hooger is geweest dan het gemiddelde over de vijf voorafgaande jaren, alleszins wettigt de conclusie, dat de belastingdruk door het nieuwe belastingstelsel ter dege is verzwaard.

Zeker, zoo vervolgden de leden aan het woord, er is naar gestreefd van het nieuwe stelsel eenzelfde totaalopbrengst als van het vroegere te verkrijgen, doch toegegeven mag toch worden dat men zich bij de ramingen van de equivalenten voor afgeschafte of verlaagde heffingen steeds al te veel aan den veiligen kant heeft gehouden; waarbij nog komt, dat de statistieken waarover men beschikken kon, niet al te zuiver gebleken zijn.

ARTIKELEN.

Hoezeer men ook doordrongen was van de noodzakelijkheid van bezuiniging, toch konden verscheidene leden niet nalaten de aandacht van het Bestuur te vestigen op de slechte conditie waarin de jonge ambtenaren langzamerhand gekomen zijn door de gestadige uitbreiding van het corps geëmployeerden, zonder evenredige uitbreiding van het corps kommiezen.

Verscheidene leden wezen op den onhoudbaren toestand, dat onder de tegenwoordige regeling, de meeste klerken eerst dan aan de beurt van eene benoeming tot adjunct-kommies komen, waaraan een aanvangsalaris van f 1,200. — verbonden is, wanneer zij reeds diep in de dertig jaren zijn en den Lande, eerst als geëmployeerde en daarna als klerk, reeds gemiddeld 15 jaren gediend hebben, waarvan eenige jaren ongesalarieerd.

Wil men niet, dat de jongelieden van den stand waaruit ambtenaren behooren te worden gerecruteerd, n.l. jongelieden uit de beste kringen, hoe langer hoe meer afkeerig zullen worden van den ambtenaarsloopbaan; wil men niet, dat elementen

tot het corps zullen moeten worden toegelaten, die daar niet in thuis behooren, dan behoorde — zoo meenden de leden aan het woord — in den huidigen toestand verbetering te worden gebracht.

Het is waar — zoo werd door deze leden beantwoord de tegenwerping van andere leden, n.l. dat de jongelieden in volkomen bekendheid met den toestand en de vooruitzichten, in dienst treden, en dus in den tragen gang der promotiën geen gegronde aanleiding tot klagen mogen vinden — het is waar, tot dusverre overtreft de vraag het aanbod niet. Maar toch — zoo werd door hen gevraagd — mag het Gouvernement, als elk ander werkgever op winstbejag uit, misbruik, of zelfs ook maar gebruik maken van allerlei bijzondere omstandigheden, die verschillende jongelieden van goeden huize beletten hun bestaan in den vreemde te gaan zoeken en hen noodzaken in Gouvernementsdienst te treden? Zij, leden aan het woord, althans, konden deze vraag niet bevestigend beantwoorden.

Resumeerende gaf de meerderheid aan het Bestuur in overweging om het aantal adjunct-kommiezen met een paar, drie of vier, uit te breiden, het aantal klerken met een te verminderen en het aantal geëmployeerden beduidend in te krimpen door voorloopig de vacatures niet aan te vullen.

Financieel zal de maatregel niet veel kosten. En daartegenover staat dat de jonge ambtenaren dan tegen dat zij de dertig jaren naderen, aan de beurt zullen komen om tot adjunct-kommies te worden benoemd, in welken rang zij door periodieke verhoogingen het tot een salaris van f 1,500. — kunnen brengen.

De andere leden hiervorenbedoeld evenwel verklaarden hunne medewerking niet te kunnen verleenen tot een maatregel, die het budget wederom zal opdrijven. Zoolang er aanbod is voor de betrekking van geëmployeerde is het bewijs er — zoo oordeelden zij, dat de jongelieden elders niet beter terecht kunnen, en zoolang bestaat er geen reden om aan lotsverbetering der jonge ambtenaren te denken.

Men drukte zijne voldoening uit over het verdwijnen van de begrooting van het voormalig art. 2.

De resultaten van den detacheeringsmaatregel zijn zoo pover geweest, dat men de hoop uitsprak, dat een dergelijke post niet weer op de begrooting zou verschijnen.

Om de redenen bij art. 1 reeds uiteengezet, n.l. dat aan den Gouvernementsambtenaar een menschwaardig bestaan moet worden verschaft, zelfs, al heeft hij, gelijk de tegenwoordige titularis, met kennis van zaken de betrekking tegen eene geringe bezoldiging aanvaard, meende de groote meerderheid zich niet te moeten kanten tegen de voorgestelde traktements-verhooging van den Cipier.

Vrij algemeen meende men echter bezwaar te moeten maken tegen het verleenen van fouragegeld aan den Procureur-generaal.

De vorige titularissen immers hebben het zonder gedaan en uit niets blijkt, dat de dienst eronder geleden heeft.

Men was niet ongenegen mede te werken tot de voorgestelde verhooging der toelage aan den Hypotheekbewaarder, diens verantwoordelijkheid toch is groot. De werkzaamheden echter zijn niet omvangrijk, al moet de titularis dagelijks op het kantoor aanwezig zijn.

Wilde men dus het verlangde crediet toestaan, men meende dat meer partij zou kunnen worden getrokken van den beter bezoldigden ambtenaar en hem ook ander werk zou kunnen worden opgedragen.

In overweging werd, in verband met de aanbevolen wijziging der registratieverordening, gegeven hem de registratie, die na de wijziging lang zooveel werk niet meer zal geven als thans, op te dragen. Het werk der registratie toch ligt geheel in de lijn van dien werkkring van den hypotheekbewaarder en stelt gelijke eischen van nauwgezetheid en stiptheid.

Men bracht in herinnering de mededeeling van het Bestuur bij de behandeling van de belastingherziening, dat de belasting-dienst door Curaçaosche ambtenaren zal kunnen worden verricht.

Ook de Afdeelingen achtten dit zeer wel mogelijk en vertrouwden, dat zoodra mogelijk de aanstelling van een Curaçaosch ambtenaar tot Verificateur zal volgen. Aan zulk een ambtenaar zal dan een geringer traktement kunnen worden toegelegd dan voor den Nederlandschen is uitgetrokken.

Vrij algemeen werd geklaagd over daling van het peil van het onderwijs aan de Hendrik- en de Wilhelmina-school.

Men merke op, dat de kinderen, die een tiental jaren geleden de school doorloopen hadden, veel beter onderlegd waren dan die tegenwoordig, voorzien van het einddiploma, de school verlaten.

Eenige leden hadden den indruk gekregen, dat het onderwijs er niet met de gewenschte toewijding gegeven wordt.

Anderen meenden de oorzaak van den achteruitgang meer te moeten zoeken in de omstandigheid, dat sinds de opheffing van de negende klasse aan de Hendrikschool (de achtste aan de Wilhelmina-school) dezelfde leerstof, die vroeger in negen (of acht) jaren werd verwerkt, tegenwoordig in een jaar minder den kinderen moet worden ingebracht.

Het program met zijn vier vreemde talen en tal van vakken was, meenden deze leden, veel te uitgebreid voor een school van 8jarigen cursus, en in een land waar voor vele kinderen, die voor het eerst naar school komen, ook zelfs het Hollandsch een vreemde taal is.

Enkele leden beweerden dat, alhoewel erkend moet worden, dat het onderwijs op gemelde scholen niet die resultaten oplevert, die men daarvan verwachten mag, er echter geen daling van het peil te constateeren valt.

Men zou gaarne willen vernemen welk bedrag er in het afgeloopen jaar voor den cursus in het rekenen en teekenen is uitgegeven. Was men goed ingelicht, dan is de leider van den cursus langen tijd van Curaçao afwezig geweest. Heeft hij gedurende zijn afwezigheid de toelage verbonden aan den cursus behouden?

Algemeen had men bezwaar tegen de toelage van 120 gld. 's jaars aan den schoolopziener voor kantoorhuur. De werkkring van den Schoolopziener is niet van dien aard, dat hij kantoor behoeft te houden. Hij heeft niet veel met het publiek te maken.

Algemeen had men bezwaar tegen het toekennen van traktement aan den Landbouwkundige.

De resultaten, met deskundige voorlichting op landbouwgebied behaald, zijn tot dusverre volstrekt niet van dien aard, dat tot bestendiging van die betrekking kan worden besloten.

Eenige leden, van oordeel dat in zulk een kleine kolonie als Curaçao op landbouwgebied wel nooit iets van belang te verrichten zal zijn, achtten de tijd nu gekomen om geheel af te zien van verder deskundige voorlichting.

Anderen wenschten echter de definitieve beslissing hieromtrent nog, al was het voorloopig maar voor een jaar, uit te stellen, en zulks met het oog op de in uitzicht gestelde exploitatie van de sisal-aanplant op Welbedacht en den proef, die met Ricinus genomen wordt. Deze leden durfden alsnog niet zoo pertinent als de vorige verklaren, dat er van den landouw op Curaçao niets te maken is, al moesten ook zij erkennen, dat de resultaten totdusverre zeer ontmoedigend zijn.

Enkele leden gaven in overweging de betrekking van landbouwkundige te combineeren met die van districtmeester, en zulks in verband met het in de algemeene beschouwingen aangegeven denkbeeld van het aanstellen van een derden districtmeester.

Enkele leden wenschten de volgende vragen gesteld te zien:

1o. Welke zijn de resultaten totdusverre verkregen van de pogingen om den landbouw in de Kolonie te verbeteren?

2o. Hoeveel geld is er in het geheel reeds aan besteed, voor elk der eilanden?

3o. Is er een of andere cultuur ingevoerd, die loonend is?

Men was van oordeel, dat met kleine voorschotten alleen niet veel bereikt kan worden in de richting van aanmoediging van de dividivicultuur. Op hoe kleiner schaal gewerkt wordt, hoe duurder betrekkelijk de aanleg wordt. Behoorlijk en scherp toezicht was, meende men, hier het eenige noodige.

Men vond het uitgetrokken bedrag van f 3,650 voor landbouwproeven te hoog. Allerlei proeven met verschillende soorten van gewassen, als het ware luk of raak, meende men beslist te moeten ontraden. De proefnemingen dienden altijd beperkt te blijven tot die plantsoorten, waarvan men met eenigen grond kan verwachten, dat de cultuur loonend en van eenige beteekenis kan zijn.

Men gaf in overweging voor het verleenen van landbouwcredieten eene verordening in het leven te roepen in den geest van de bij de Koloniale Staten van Suriname ingediende verordening tot regeling van de overeenkomst van landbouwleening onder bedrijfsverband. Speciaal de bepaling van gemelde verordening, dat de verbandhouder gemachtigd is het bedrijf van den verbandgever over te nemen, achtten eenige leden voor de Kolonie wenschelijk.

Men herinnerde de toezegging van het Bestuur bij het verleenen van subsidie aan het Militair Tehuis aan den Raad gedaan, n.l., dat zij geleidelijk zal verminderd worden. Thans wordt echter eene verhooging voorgesteld. Men verzocht 't Bestuur te willen onderzoeken of het verleenen van subsidie wel langer noodig is.

Wederom, gelijk steeds te voren, werd door verschillende leden bestreden de noodzakelijkheid van een vasten eersten opzichter aan het Departement van Openbare werken.

De staf van het Departement is, vond men, veel te uitgebreid voor den omvang der werkzaamheden. Groote werken — behalve dan de verbetering van de Sint Anna baai, waarover hieronder nader — zijn er niet te verrichten. Het onderhouden van de Gouvernementsgebouwen en het nu en dan bijbouwen van enkele gebouwtjes, vereischt waarlijk niet zooveel technische kennis, en geeft niet zooveel te doen, dat naast den Directeur, ook nog een technisch ondergelegde opzichter aan het Departement behoeft te zijn verbonden.

Ook de damaanleg vordert, wanneer maar meer systematisch werd gewerkt, eerst in het eene en dan in het andere district en niet zooals tot dusverre op schier alle punten van het eiland tegelijk, niet veel van den tijd van den Directeur.

Men bracht in herinnering, dat niet lang geleden het personeel aan het Departement van Openbare Werken — destijds het Bouwdepartement — slechts bestond uit een Chef en één Opzichter.

Verscheidene leden waren dan ook van oordeel, dat de betrekking van technisch opzichter (eersten opzichter) niet langer moest worden bestendigd. Die leden althans konden hunne medewerking tot handhaving ervan niet verleenen.

Andere leden echter waren bereid, met het oog op den damaanleg en het bouwen van een steiger en kantoorlokalen op Aruba, het crediet toe te staan voor toelage aan den eersten opzichter.

Algemeen was men van oordeel, dat er in de werkwijze van het Departement van Openbare werken iets moet zijn, dat verkeerd is. Er wordt te duur gebouwd. Men kon zich niet voorstellen, dat b.v. het gewoon onderhoud der gebouwen, waaronder alleen schijnt te moeten worden verstaan de zeer kleine reparatiën — immers voor elke reparatie van eenige beteekenis wordt een afzonderlijk crediet aangevraagd —, f 8,000.— 's jaars zou moeten kosten. Eenige leden zouden gaarne vernemen, welke uitgaven zooals uit den post „gewoon onderhoud" in 1909 gekweten zijn. Voorts zouden zij ook van het Bestuur eene opgave willen krijgen hoeveel onder opzichters, ploegbazen, magazijnbewaarders of knechten aan den dienst van het Departement verbonden zijn.

Eenige leden merkten op, dat het misschien zeer goed mogelijk zou zijn om de portierswoning van het krankzinnigen-gesticht, die toch reeds aan den weg ligt, een muur op te trekken, waardoor op veel goedkoopere wijze dan door het Bestuur aangegeven, het beoogde doel bereikt zal worden.

Wordt vervolgd.

INAUGUREELE REDE VAN

Prof. Dr. J. Th. Beysens

in de Aula der Utrechtsche Universiteit.

Slot.

Hoe echter valt met zulk een oorsprong 's werelds onvolmaaktheid te rijmen? De vraag is hier zeker op haar plaats. En onverstandig ware het de moeilijkheden te loochenen, die er in liggen opgesloten. Toch zijn die moeilijkheden niet zóó groot, als zij wel oppervlakkig schijnen.

Ten eerste is er — en dit raakt niet het kleinste deel der moeilijkheden — heel wat voor ons menschen onbegrijpelijks in de wijsheid van het wereldbeleid. Maar tegen de oneindige wijsheid ervan pleit dit zeer zeker niet. Integendeel, het is in iedere opvatting, teleologische en anti-teleologische, vooraf gegeven. Onze geestesblik is nu eenmaal niet wereldomvattend. Het overleg, dat het wereldplan ontwierp, was in ieder geval een bovenmenschelijk beleid.

Vervolgens wordt bij de beoordeeling dier moeilijkheden, veelal vergeten, wat streng wordt vastgehouden bij de bepaling der orde, dat men zich op het standpunt plaatsen moet dezer werkelijk bestaande wereld, en alle optimistische overdrijving, alle anthropo- en zoöcentrisme zorgvuldig moet vermijden.

Zoo beweert men, dat in bijzonderheden, die meer onder ons bereik vallen, de ongeëvenredigdheid der gebruikte middelen, het gebrekkige, nuttelooze, ja het schadelijke, ook in sommige onderdeelen der veelgeprezen organismen, als in het oog springt. En in menig voorbeeld heeft men wel gelijk, zoolang men zich beperkt tot de aangevoerde bijzonderheden op zich en afzonderlijk. Maar juist op dit beperkte standpunt plaatst men zich buiten de werkelijkheid der wereld, waarin niets, ding noch gebeurtenis, op zich zelf bestaat, noch in zich zelf alleen doel en bestemming draagt. Ook voor anti-teleologische beschouwing blijft het waar, dat alles en allen een integreerend deel der groote wereld vormen. De opoffering bijv. van millioenen kiemen en zaden moet verkwisting schijnen, als het doel alleen ware eenige weinige organismen tot ontwikkeling te brengen. Die schijn echter bestaat alleen door bloot-willekeurig dit éëne enkele doel aan de productie te stellen, terwijl deze toch in de werkelijkheid der bestaande wereldverhoudingen zeer zeker niet tot dit éëne alleen dienstig is.

Ook behoeft de wereld niet volmaakt te zijn, al is haar Maker zelf in zich oneindig groot en wijs. Afgezien van zijn innerlijke onmogelijkheid is zulk een eisch ook voor de werkelijk bestaande wereld een onredelijkheid. Dat het wereldproces verloopt overeenkomstig den aard en de natuur der bestaande dingen, zal toch niemand onredelijk en onwijs kunnen noemen. Maar vanwaar dan die verwondering over allerlei afwijkingen en onvolkomenheden in afzonderlijke gevallen, als men weet, dat het wereldverloop geen marionettenspel is in Gods hand, maar voltrokken wordt door de eigen werkingen der dingen, die wel aan wet en regel gehoorzamen, maar uiteraard ook aan allerlei wisselvallige wijzigingen onderhevig zijn. Misschien ware een wereld beter, waarin dergelijke afwijkingen niet voorkwamen. Maar in de bestaande orde, de eenige die wij te beoordeelen hebben, passen zij natuurlijkerwijze.

Ten slotte zijn anthropocentrische gemoedsoordeelen uit den booze in de anti-teleologie evengoed als in de teleologie. Klachten over de ongemakken en rampen, die onze plaats in deze werkelijke wereld natuurlijkerwijze voor ons en anderen medebrengt, ontevreden verzuchtingen over dikwerf beklagenswaardige gebeurtenissen, en over het feit, dat het almachtig wereldbestuur ons en anderen daarvoor niet vrijwaart, droomerijen over wat er beter wezen kon in een denkbeeldig utopia, helpen ons in de beoordeeling van het teleologisch vraagstuk geen stap verder, omdat ons gemoed en verlangens kwalijk als maatstaf van wereldordende wijsheid kunnen worden aangelegd. Integendeel, zij benevelen het nuchter oordeel, dat, als er van ordende wijsheid sprake is, alleen vraagt, of de wereld, zooals zij nu eenmaal is, ook is ingericht, zoo als zij naar haar eigen aard en natuur behoort ingericht te zijn; of met name de onvolmaaktheden, die somtijds voor ons rampen en lasten worden, in die eenig werkelijke orde tehuis behooren, daarin hun natuurlijke plaats en beteekenis hebben. Zoo ja, dan kan men de werkelijke wereld een in zich onvolmaakte, desnoods een tranendal noemen, wat wel niemand zal bestrijden; maar tegen de wijsheid van den bouwmeester, die het wereldverloop bestuurt overeenkomstig den aard der werkelijke dingen, pleit dit in geenen deele. Of wij van Zijn goedheid mogen vragen, dat Hij een meerwaardige had geschapen, staat buiten het vraagstuk en vraagt overwegingen, die een geheel ander karakter dragen.

Allerminst zijn wij van meening, dat door deze en dergelijke beschouwingen alle duisternis wordt weggenomen. Integendeel ook voor ons blijft de oeconomie van het wereldbestuur vol van raadselen. Alleen blijkt het bij nuchter nadenken duidelijk genoeg, dat de anti-teleologische opwerpingen volstrekt niet zoo gevaarlijk zijn, als zij oppervlakkig schijnen, en in geen geval ongedaan maken, dat de werkelijke wereld, al is zij dan ook niet onder alle opzichten volmaakt, een orde en regelmaat omvat, welke zonder een oneindig wijze oorzaak, als volstrekten werkelijkheidsgrond, onbestaanbaar is.

Zeker behoeft, wat ik u in hoofdtrekken voorstelde, toelichting en uitwerking naar alle zijden, in verband vooral met de meest fundamenteele wijsgeerige vragen.

Dat is dan ook, mijns inziens, de groote beteekenis van mijn optreden onder u, dat ook aan deze wereldbeschouwing, die het leven van talloozen beheerschte en nog beheerscht, lucht en leven wordt gegund, dat het ook haar gegeven zij aan deze hoogeschool haar woord te spreken, en openlijk voor wie het hooren wil, de redenen harer zienswijze volledig bloot te leggen.

* * *

Dat mij deze taak werd opgedragen, dank ik rechtstreeks aan het vertrouwen door het Hoogwaardig Episcopaat van Nederland en het bestuur der S. Radboud-stichting in mij gesteld. Ik acht het dus mijn plicht hun allereerst daarvoor hier mijn dank te betuigen en blijf mij gaarne in hun voortdurende belangstelling en die der curatoren van St. Radboud aanbevelen.

Mijn grooten dank vervolgens ook aan Curatoren en Senaat dezer Rijksuniversiteit en meer in het bijzonder aan de faculteit der Letteren en Wijsbegeerte, die met heuschheid en belangstellende welwillendheid de oprichting van dezen door mij te bekleeden bijzonderen leerstoel hebben toegelaten en bevorderd.

Vooral ook gebruik ik gaarne deze gelegenheid om mij aan te bevelen in de welwillendheid van ieder der hoogleeraren en andere docenten in het bijzonder. Op zoo menig punt is het lot van een wijsgeerig inzicht mede afhankelijk van de gegevens der bijzondere wetenschappen. Uw kritiek en de voorlichting uwer erkende wetenschap zal mij daarom van onschatbaar nut zijn. Het vertrouwen, dat ik op uw welwillende medewerking mag rekenen, maakt mij de aanvaarding mijner taak te gemakkelijker.

Dames en Heeren Studenten, niets zal mij aangenamer zijn, dan dat velen uwer mij zullen veroorloven ook voor mijn bescheiden deel te mogen bijdragen tot uw wijsgeerige kennis en vorming. Gaarne verklaar ik mij dan ook bereid u daarin naar best vermogen steeds ter wille te zijn. Zooals de titel mijner aanstelling luidt, zal wijsgeerige taak onder u een bijzonder karakter dragen. Een positief-wijsgeerige denkrichting zal ik voor u vertegenwoordigen, die met een eeuwenoude voorgeschiedenis nog altijd of liever op nieuw een krachtig leven over geheel de beschaafde wereld ontplooit. Vetera novis augere is ons program. De aloude wijsheid blijkt, zonder haar beproefde beginselen op te offeren, ruim en breed genoeg te zijn, om ook de nieuw ontdekte wetenschappelijke waarheden in hare beschouwingen op te nemen en te verwerken. Daarom wenschen wij haar te behouden maar ook te verrijken met wat er goeds en waars door latere geslachten werd ontdekt. Ook van zuiver-wetenschappelijk standpunt is dus haar leer waard te worden gehoord en overwogen, en door critische bespreking te worden verhelderd en gezuiverd. Van het eerste hoop ik de gelegenheid te hebben u te overtuigen, terwijl ik mij voor het laatste aan u allen gaarne aanbeveel.

Nieuwsberichten.

Curaçao.

Vaarwel!

Geheel onvrijwillig vergaten wij de vorige week te melden, dat ook de Eerw. Zuster Leonila van het St. Elizabeths-gasthuis alhier met de *Prins Willem V* naar Nederland zou terugkeeren.

Wij wenschen H. Eerw. een voorspoedige reis.

Welkom!

De Gouvernements-secretaris, de Heer F. J. Haayen wordt met de *Prins der Nederlanden* van verlof terug verwacht. Wij hopen dat ZEd. geheel en al hersteld zij en roepen hem van harte welkom toe.

Hr. Ms. „Utrecht"

is Maandagmiddag naar Martinique vertrokken om te dokken en zal daarna Suriname aandoen en verder koers zetten naar Buenos-Aires om onze natie te vertegenwoordigen bij het eeuwfeest der onafhankelijkheid van Argentinië. Op de heen- en terugreis zullen nog verschillende Zuid-Amerikaansche havens worden aangedaan tot vlagvertoon. Kapitein De Booy zal 27 Juni te Paramaribo het commando van Kolonel Colenbrander overnemen. De *Utrecht* kan hier dus niet vóór medio Juli terug verwacht worden.

Z. K. H. de Prins.

viert Dinsdag a. s. zijn 34sten verjaardag. De goede God schenke Hem nog vele en gelukkige jaren.

Het zal weinigen bekend wezen, dat Z. K. H. zich in zijn Koninklijk Paleis ook bezig houdt methet timmermansvak. Onder leiding van een baas timmerman is de Prins op het oogenblik bezig een eiken-houten kast in elkander te timmeren.

Deze eigenaardigheid heeft de Prins met de zonen des Duitschen Keizers gemeen. De Keizer en zijn zonen oefenen allen een of ander ambacht uit voor liefhebberij.

19 April.

Op den verjaardag van Prins Hendrik op Dinsdag a.s. 19 April, zal Venezuela op schitterende wijze het eeuwfeest der Onafhankelijkheid inzetten.

Hoe jammer, dat Nederland en Curaçao niet op officieele wijze deel kunnen nemen aan deze feesten. Hopen wij, dat in dit jubeljaar de vriendschappelijke betrekkingen tusschen Venezuela en Nederland weder hersteld worden en een handelsverdrag tusschen beide landen tot stand kome.

Een militie-plichtige.

Met de *Prins Willem V* is de Jongeheer E. E. ECKER naar Nederland vertrokken om als miliciën zijn dienst te vervullen.

Daar moet aan de Nederlandsche militiewet toch iets haperen, want zij is oorzaak van vele onbillijkheden.

De Jongeheer ECKER viel tijdens zijn studie in Nederland aan de landbouwschool te Wageningen in de loting. Begin Juni 1908 legde hij met goed gevolg zijn eindxamen af, maar zou eerst in Mei van het volgend jaar worden opgeroepen om dienst te doen als miliciën. En nu zou hij verplicht zijn geweest al die tien maanden in Nederland te blijven, buiten betrekking, zonder eigen verdiensten, maar wel op eigen kosten, om het volgend jaar onder dienst te gaan. Een verzoek om dadelijk in dienst te mogen treden werd van de hand gewezen.

Gelukkig werd hij, bij Gouvernementsbeschikking van 28 Mei 1908, ingedeeld bij den topografischen dienst in de Kolonie Curaçao en vertrok hij hierheen.

Zoolang zijn dienstverband met de Kolonie duurde, was hij vrij van militiedienst in Nederland, nu dit verband werd opgeheven, is hij opgeroepen en moest op eigen kosten weder naar Nederland vertrekken, om als miliciën het Vaderland te dienen.

Daar kleeft toch eenige onbillijkheid aan dit alles.

Als de Jongeheer ECKER niet dadelijk na zijn eind-examen in dienst kon treden in Nederland, waarom kon hij het dan hier niet op Curaçao, althans nu nadat hij als topograaf ontslagen werd? Het kader hier is immers steeds verre van compleet.

Waarom toch al die onpleizierigheden en noodelooze onkosten?

Venezuela betaalt zijn schulden.

Sinds de regeling der zaken in 1905, heeft Venezuela reeds 612 duizend pond sterling afbetaald of bijna 12% van de geheele schuld. De schuld der Mogendheden die niet aan de blokkade deelnamen is door geregelde afbetaling van £ 835.884 verminderd tot £ 561.713, terwijl de vorderingen der verschillende handelsvereenigingen bijna allen reeds zijn voldaan.

Mr. Roosevelt

zal ook een bezoek aan Den Haag brengen.

Handel en Industriemaatschappij Curaçao.

Voorgesteld werd om dit jaar 9% dividend uit te keeren.

De Huisvlijt-tentoonstellingen te Scheveningen.

Wij vestigen de aandacht onzer lezers op achterstaande advertentie aangaande de huisvlijt-tentoonstelling te Scheveningen.

Op Curaçao, waar zoo weinig te verdienen valt, wordt er thuis zeer veel geknutseld. En juist deze voorwerpen zijn bizonder in trek op een huisvlijt-tentoonstelling. Een mooie gelegenheid derhalve om met knutselen ook eens iets te verdienen.

Vergeten wij echter niet, dat wat van Curaçao komt een specifiek Curaçaosch karakter moet dragen om bizondere waarde en aantrekkelijkheid te hebben, en dat het goedkoop moet zijn, wil het verkocht worden. Van hoeden en kantwerk is reeds gesproken.

Maar wij brengen in herinnering de specifiek Curaçaosche aardigheden, als daar zijn: strooien hutjes, kleine sierlijke lampehangertjes van schelpen, poppen in Curaçaosche kleederdracht, poppenwiegstoeltjes en kadertjes, luchtballonnetjes van uitgebrande electrische lampjes met een Curaçaosch canoa van vlechtwerk er onder, panamá-poppenhoedjes, kleine ingelegde doosjes, stoom- en oorlogsschepen van carton, waarin licht moet branden om alles beter uit te laten komen etc. etc.

De Curaçaosche geest is vindingrijk genoeg. Als men er maar voor zorgt, dat het een eigen karakter draagt, aardig is en mooi en goedkoop.

Een stap tot den vrede.

In de *Gaceta Oficial* van Venezuela dato 7 April ll. komt het volgend verblijdend bericht voor:

Door den Consul der Republiek te Curaçao gevraagd zijnde, hoe hij moest handelen met eenige koopmansgoederen, welke op Curaçao zijn aangekomen van Sint Thomas met bestemming naar Maracaibo, maar die op Sint Thomas niet konden worden overgescheept, omdat aldaar geen gelegenheid was tot verscheping naar Maracaibo, heeft de waarnemende President der Republiek, gedreven door het verlangen om den Handel alle mogelijke gemakken te bezorgen, verordend, dat de Consul van Curaçao, of van welk ander eiland der Antillen ook, in dergelijke gevallen, niet voorzien bij de Wet, wanneer zij in het vervolg weder voorkomen, gemachtigd is om de overscheping toe te staan, en de papieren in orde te brengen, na zich goed overtuigd te hebben dat het werkelijk dezelfde goederen zijn en dat er naar waarheid in de opgegeven haven geen schip was voor de bestemde Venezolaansche haven.

Gele Koorts op Trinidad.

De kabel berichtte Donderdag, dat zich op Trinidad twee gevallen van gele koorts hadden voorgedaan.

In- en ontschepingskantoor voor passagiers te La Guaira.

De Heer T. PEREIRA LOZADA maakt bekend, dat de passagiers voor in- en ontscheping hunner goederen zich moeten vervoegen op zijn kantoor en zonder bekomen verlof geen besprekingen met reeders of bevrachters kunnen aangaan.

Zij zullen te betalen hebben volgens een vast tarief, dat aan de achter zijde van het verlofbiljet gedrukt staat.

Ratten en Muizen.

Gedurende de laatste 8 dagen werden in het fiscalaat aangebracht en door middel van petroleum verdelgd.

664 ratten
3037 muizen.

Johanniterridders naar Jeruzalem.

Uit Berlijn schrijft men aan het *Vad*:

Aan den pelgrimstocht van den Heerenmeester der Johanniterorde, Prins Eitel Friedrich van Pruisen, naar het Heilige Land, tot opening van het gasthuis der Sint Jansheeren en van de daaraan verbonden Hemelvaartkerk op den Olijfberg te Jeruzalem, zal uit Nederland worden deelgenomen door de Johanniterridders jhr. mr. A van Daehne van Varick, baron W. Taets van Amerongen van Woudenberg en graaf W. van Rechteren Limpurg.

Genoemde plechtigheid zal plaats vinden op 9 April.

Daags daarna zal in tegenwoordigheid van Z. K. H. en Zijn Gemalin de inwijding geschieden van de kerk der Dormitio Sanctae Mariae, welk terrein een geschenk is van den Duitschen Keizer aan de R.-K. gemeente te Jeruzalem.

Dinsdag den 12en April hopen hunne Koninklijke Hoogheden het feest van het vijftigjarig bestaan van het Syrisch weeshuis mee te vieren.

De Prins op reis.

De uitreis van Hr. Ms. pantserschip „Heemskerck" voor het maken van den oefeningstocht naar de noorsche wateren is bepaald op 7 Mei, zullende Prins Hendrik aan boord van dezen oorlogsbodem de reis medemaken naar Scandinavië, ten einde eenige weken in Zweden, Noorwegen en Denemarken te verblijven, bij welke gelegenheid Z. K. H. voornemens is een bezoek te brengen aan de Hoven te Stockholm, Christiania en Kopenhagen.

Alweer een „medium" ontmaskerd.

Prof. H. Münsterberg (die spoedig als Amerikaansch „ruil-professor" naar Berlijn zal komen), heeft het beroemde (of beruchte) Amerikaansche medium Eusapia Paladino er leelijk in laten loopen. Hij en de heer Carrington, een natuurkundige, zaten aan weerszijden naast haar en hielden haar handen vast, terwijl zij hun voeten op de hare zetten. Nu mocht ze beginnen... Werkelijk raakten, niet de poppen, maar een tafel en een stoel, achtereenvolgens aan het dansen. Bijna hadden de geleerden zich gewonnen gegeven. Plotseling echter slaakte Eusapia Paladino een afgrijselijken kreet, die het bloed in de aderen deed stollen... Wat was er gebeurd?

De sluwe juffer had het kunststukje volbracht, stiekum den voet uit den schoen te halen, om daarmee met acrobatische behendigheid te manoeuvreeren... Maar wie professor Müusterberg (gelukkig Berlijn, dat hem krijgt!) foppen wil, moet vroeger opstaan dan Eusapia! Hij had een man, zonder haar weten, achter haar opgesteld; deze had alles gezien en den voet gegrepen. En Eusapia, in dat ééne oogenblik al haar roem met en benevens haar broodje vernietigd ziende, slaakte bovengemelden, onwelluidenden kreet.

Nederland.

Zaak-van Heeckeren-Kuyper.

Juist toen in *De Standaard* een driestar verscheen, welke verklaarde, dat indertijd „de voorzitter van den ministerraad (i. c. dr. Kuyper) nooit aan eenig minister, minister van staat, kamerlid of aan wien ook, de verzekering heeft gegeven, dat door Hare Majesteit de Koningin van Z. M. den Duitschen Keizer destijds een brief, nota of telegram zou zijn ontvangen, waarin met vreemde inmenging in de binnenlandsche aangelegenheden van onze landsverdediging zou gedreigd zijn" — op denzelfden avond dezer publicatie bevatte *De Telegraaf* een schrijven van „een oud-minister oud-Kamerlid", waarin niets meer of minder wordt geïnsinueerd dan dit: „De heer van Swinderen wist, toen hij onlangs in zijn schriftelijk antwoord aan de Eerste Kamer verklaarde, dat „er schijn noch schaduw bestond van iets, dat in 1904 reden tot bezorgdheid kon geven", dat deze zijne verklaring in lijnrechten strijd was met hetgeen de verantwoordelijke minister van 1904 hem verklaard had."

We maken van deze verbijsterende aantijging alleen gewag om er de vermelding aan vast te haken, dat zoowel de *N. R. C.* als de *N. Ct.* afkeuren, dat een anonymus dergelijke dingen publiceert. De tijd om over deze zaak naamloos te schrijven, zoodat niemand weet wie de verantwoordelijkheid draagt, achten zij op het oogenblik voorbij. Eerstgenoemd orgaan noemt zelfs het publiceeren door „een oud-minister, oud-Kamerlid", van *anonieme* verklaringen ten ongunste van een der betrokkenen (in casu den thans verantwoordelijken minister van Swinderen) „niets minder dan *een lafheid*" en begrijpt niet, „dat een Nederlandsch blad tot zulk een minne daad zijn medewerking heeft willen verleenen. Wie thans in deze zaak een woord mee wil spreken, hij trede in het volle daglicht. Wie dat niet *durft*, heeft te zwijgen."

Met groote instemming maken wij van deze oordeelvellingen gewag. De zaak is te ernstig om door naamlooze aanklachten nog vertroebeld te mogen worden.

Als ministers sedert 1901, die op dit oogenblik aan de qualificatie „*oud-minister, oud-Kamerlid*" beantwoorden, noemt de *N. Crt.* de volgende heeren:

uit het Kabinet-Kuyper de heeren Melvil baron van Lynden (oud-Eerste-Kamerlid), Harte van Tecklenburg en Idenburg;

uit het Kabinet-de Meester de heeren van Raalte, Veegens en Fock;

vóór 1901 de heeren Lely, Cremer, van der Kaay, van Houten, van der Sleyden, van Tienhoven, Smidt, Ruys de Beerenbrouck, Fock (vader), van Heeckeren van Kell (vader).

„Wij gaan hierbij natuurlijk uit van de veronderstelling, dat de aanduiding van *De Telegraaf* (oud-minister, oud-Kamerlid) waarheid bevat, zegt de *N. Crt.* Anders zou men hier eenvoudig met grof bedrog te doen hebben."

Aan de *Niewe Arnhemsche Courant* werd het volgende medegedeeld:

De heer v. Heeckeren heeft alvorens zijne Nota te verzenden, aan dr. Kuyper meegedeeld, genoodzaakt te zijn diens naam te noemen. Hij wenschte daarbij te vernemen, of daartegen zijnerzijds geen bezwaar bestond en verzocht per draad antwoord.

Inderdaad ontving hij telegrafisch bericht, dat dr. Kuyper vooraf den letterlijken inhoud der Nota verlangde te kennen.

Dit telegram was van den 14en Febr. en mr. v. Heeckeren nam de noodige maatregelen om aan het in het telegram uitgedrukte verlangen te voldoen. Doch groot waren zijne verbazing en verontwaardiging, toen in het no. van „De Standaard" van Maandag 14 Febr. de bekende driestar verscheen, waarin werd verklaard dat

„Al wat dienaangaande (betreffende een brief van den Duitschen keizer) was rondgebazuind, rustte op pure verzinning".

Deze logenstraffing van den inhoud zijner Nota, terwijl daarover nog van gedachten gewisseld werd, dus vóór deze nog was verzonden, deed den heer v. Heeckeren besluiten haar onverwijld af te zenden èn openbaar te maken".

Naar aanleiding van het artikel van „Een oud-Minister en oud-Kamerlid" betreffende de zaak-van Heeckeren van Kell heeft een verslaggever van *Het Vad.* getracht bij dr. Kuyper nadere inlichtingen in te winnen. De verslaggever kreeg ten antwoord, dat dr. Kuyper hem niet te woord kon staan.

De Residb.

* * *

De Stdrd. bevat weer een driestar over deze onverkwikkelijke zaak, welke slechts druppelsgewijze behandeld schijnt te kunnen worden. „Blaam" heet dit nieuwe stukje en het zegt:

„Ten onrechte wordt het voorgesteld, als bedoelde onze driestar: „Spanning", op den heer Van Heeckeren de blaam te leggen, dat zijn beweren louter verzinsel zou zijn. Daarvan staat in wat we schreven geen woord. Er staat alleen in wat hem niet kan verzekerd zijn. Het dilemma, waarvan men bij deze averechtsche voorstelling uitging, zondigde tegen de stellige eischen der logica.

De eenige grief, die onze driestar te berde bracht, is dat de Heer van Heeckeren, indien zijn voorstelling juist is, alsdan een hem toevertrouwd geheim heeft geschonden. Een Kamerlid mag aan zijn Kamerlidmaatschap nooit het recht ontleenen, om wat hem in een vroegere betrekking, in vanzelf sprekend geheim, is toevertrouwd, als Kamerlid in het publiek uit te dragen. Nog pas heeft de Tweede Kamer in soortgelijk geval zich ten duidelijkste uitgesproken.

Over het positieve in deze zaak mochten we ons daarentegen niet uitlaten. Gelijk we uitdrukkelijk opmerkten, zou hiertoe machtiging van Hooger hand noodig zijn; een machtiging die naar een aanleiding, als zich hier voordeed, niet kon worden aangevraagd. Wie uit zucht tot zelfrechtvaardiging ging spreken, waar zwijgen plicht is, zou in casu den eerbied jegens de Kroon verzaken."

Buitenland.

PRUISEN.

In Pruisen brengt nog steeds het verzet tegen de voorgestelde kieswet elken dag nieuws. In verschillende steden van Pruisen worden bijeenkomsten belegd. Te Berlijn werden niet minder dan 30 vergaderingen gehouden, die bijgewoond werden door ongeveer 30.000 man. Op al de meetings werd eene dagorde aangenomen, waardoor de aanwezigen zich verbonden, de woeling in heel Pruisen te doen voortduren, zoolang niet het algemeen stemrecht is ingevoerd.

Te Maagdenburg was buiten weten der politie eene straatbetooging op touw gezet, waaraan 6000 man deelnamen. De politie heeft den stoet de stad laten doorloopen.

Te Halle, daarentegen, is er na eene meeting eene lichte botsing geweest tusschen de politie en de manifestanten. Het is overal rustig afgeloopen behalve te Kiel, waar eenige oploopjes hebben plaats gehad.

Het verzet tegen de kieswet zal niet minder worden na de verklaring, die von Bethmann Hollweg bij de derde lezing van het kiesrechtontwerp in de Kamer van Afgevaardigden af-

legde. De minister-president verklaarde n. l., dat hij het compromis-voorstel van de conservatieven en Centrum aanvaardde.

Ook nu nog acht de Rijksregeering, verklaarde Bethmann Hollweg, het meest doelmatig, het indirecte door een direct kiesrecht te vervangen, en de openbaarheid der verkiezingen te handhaven. Maar zij zal toch, in geval een aanzienlijke Kamermeerderheid in dien geest besluit, ook een oplossing aanvaarden, volgens welke het indirecte kiesrecht behouden en een geheime stemming voor de keuze der kiesmannen (kiezers van den tweeden graad) ingevoerd wordt, zonder zich echter aan alle afzonderlijke bepalingen van het ontwerp in zijn huidigen vorm te binden.

Deze verklaring verwekte in 't Huis groote sensatie en was aanleiding tot een rumoer, zooals er nog nooit een was voorgekomen.

De sociaal-democraat Liebknecht nam het woord en in zijn matelooze opwinding noemde hij het Huis van Afgevaardigden een schacher- en woekerzaak, waar de heiligste goederen en rechten van het volk verschacherd worden.

Hierdoor ontstond een ongekende verontwaardiging bij de leden der rechtsche partijen, die: onbeschaamd! brutaal! er uit! riepen.

Enkele afgevaardigden snelden met gebalde vuisten en woedende gebaren naar de tribune waar Liebknecht stond. Het scheelde niet veel, of het was tot een handgemeen gekomen. Minuten lang duurde het lawaai.

Toen eindelijk de president zich verstaanbaar kon maken, riep hij Liebknecht tot de orde. Deze sprak daarna nog een uur, waarin hij nogmaals tot de orde werd geroepen, toen hij over de „schanddaden" van het Centrum sprak. Maar er ontstond niet meer zulk een opschudding. Want terwijl Liebknecht sprak, hadden de conservatieven en eenige leden van het Centrum bij wijze van protest de zaal verlaten.

De liberale bladen bevatten zeer felle artikelen tegen den heer v. Bethmann-Hollweg, die zich, naar zij zeggen, ook in Pruisen aan het zwart-blauwe blok heeft onderworpen. Het zou niet te verwonderen zijn, als deze artikelen weder gevolgd werden door betoogingen en botsingen met de politie.

De Kamer nam in derde lezing het kiesrechtontwerp met onbeteekende wijziging met 238 tegen 168 stemmen aan. Tegen stemden 5 conservatieven, de vrij-conservatieven met twee uitzonderingen, alle nationaal-liberalen, de vrijzinnige volkspartij, de Polen en de sociaal-democraten.

ENGELAND.

Naar we reeds mededeelden, wil het Hoogerhuis het Lagerhuis vóór zijn, door zelf de hand aan den ploeg te slaan en een zelf-hervorming te beginnen. Hierdoor zal het zeker beter zijn prestige bewaren dan wanneer het een gedwongen hervorming moet ondergaan.

Lord Rosebery nam hiertoe het initiatief en men is van meening, dat de voornaamste pairs, zooals de hertog van Northumberland, lord Lansdowne en anderen, hun steun zullen verleenen.

In het Hoogerhuis worden thans de debatten over Rosebery's voorstellen voortgezet. Tot dusver heeft geen Unionistisch Hoogerhuis zich tegen de hervormingsquaestie verzet, maar wijl de discussie tot dusverre slechts een algemeen karakter draagt, hebben de bepaalde voorstellen in Rosebery's motiën eigenlijk nog geen onderwerp van bespreking uitgemaakt.

Lord Curzon verzette zich tegen het denkbeeld, dat de Tweede Kamer (het Hoogerhuis) uitsluitend uit gekozen leden zou bestaan, en uitte de hoop, dat de erfelijke pairs een redelijke vertegenwoordiging in dit hervormde Hoogerhuis zouden verkrijgen. Hij verwierp echter het denkbeeld niet, dat een gedeelte van het Hoogerhuis gekozen zou worden.

FRANKRIJK.

De affaire-Duez zal waarschijnlijk niet zonder invloed wezen op de komende verkiezingen.

Reeds vóór dit schandaal bleek het, dat er menige scheur was in de partij van de meerderheid, die al heet ze „radikaal", „socialist" of anders in haar onderafdeeling, dit punt dan toch gemeen heeft: het anticlericalisme.

Gedurende ongeveer een week kregen we dagelijks een artikel, dat tot titel had: „Ceux qui s'en vont".

En de een na den ander, die zich moedeloos of met walging uit de politiek terugtrok, gaf daarin de redenen op van zijn besluit.

Meer dan dat van Lasies, van Gauthier, trok het artikel van Labori de aandacht.

Wanneer er iemand een „volbloed anticlericaal" is, dan is het zeker Labori en zijn artikel had dus des te meer waarde, wijl niemand hem kon verdenken de rechterpartijen te willen dienen.

De toon van zijn artikel is oprecht. Maar erg troostend is het niet. Volgens Labori is de waarde van het particulier initiatief in ons huidig parlementarisme ongeveer gelijk aan nul. De parlementaire arbeid geschiedt zonder overleg zonder orde en vooral zonder oprechtheid. Labori toont aan, dat de afgevaardigden slechts één groot doel nastreven: het verwerven van de gunst des ministers. Deze op hun beurt sluiten allerlei compromis teneinde niet de gunst van de meerderheid te verliezen. En dus schommelt de Regeering — Ministers en Kamerleden — tusschen de tegenstrijdige eischen eener steeds machtiger wordende democratie eenerzijds en die der financieele oligarchie anderzijds.

Gaat het niet goed — en dat gebeurt nogal eens! — dan troost men zich met dat zinnetje: „De Senaat zal dat wel in orde brengen." Lang was de Senaat het eenige niet zieke deel van het parlementaire lichaam, maar thans is ook hij op zijn beurt aangetast.

Wat van veel beteekenis is bij anderen, maar om de reeds bovengenoemde redenen meer nog bij Labori, is de opinie over de anticlericale campagne.

Labori is van meening, dat de scheiding van Kerk en Staat noodzakelijk was. Doch kort op deze verklaring volgt zijn kritiek en geeft hij onomwonden te kennen, dat, onder voorwendsel van verdraagzaamheid en vrijheid van geweten, de scheidingbeweging ontaard is in een vervolging. En het doet pleizier te lezen, hoe een zoo bekend anticlericaal als Labori met vuur protesteert tegen wat hij noemt de „huichelarij" zijner partijgenooten. En even raakt hij dit punt aan, hoe velen hunner in de politiek anticlericaal zijn en lang niet in hun privaatleven.

Natuurlijk waren de bladen der liberale meerderheid over dit schrijven niet tevreden. Men verwijt aan Labori dat alleen vrees van niet herkozen te worden hem uit de politiek deet terugtrekken. Anderen bekennen wel, dat Labori voor een deel gelijk heeft, doch dat zijn pogen nutteloos is. De *Gaulois* onder anderen vergelijkt het schrijven van Labori met het spannen van een dun touwtje, teneinde te trachten de Republiek tegen te houden op haar snellen tocht naar den afgrond.

Het anticlericalisme heeft gedurende langen tijd de linker partijen bijeengehouden, niettegenstaande de kleine scheuringen. Niet ieder durft als Labori zoo rondnit zijn meening zeggen maar zou het niet meer dan waarschijnlijk zijn, dat velen zoo denken als hij? En zou ook het schandaal-Duez niet eenig licht werpen op het zoogenaamde „bevrijdingswerk", voor hen, die nog twijfelen.

Eigenaardig — om geen erger woord te gebruiken — is de opinie der verschillende bladen op dit punt.

De *Lanterne* bijvoorbeeld beweert, dat het aan de anticlericalen zeer gemakkelijk zal zijn zich te verdedigen. Wie trok het eerst de aandacht op de rekeningen der liquidateurs? — Combes. Wie stelde een einde aan de knoeierijen van Duez? — De Regeering en meer in bijzonder Briand.

Wie gaf bevel tot arrestatie van Duez? De Regeering.

Brave, onschuldige Regeering! Vlekkelooze Combes en onschuldige Briand. Doch ik zou weleens willen weten, wie anders dan de Regeering de macht had Duez te vervolgen en waarom die vlekkelooze Regeering dit niet eerder deed.

De *République française* merkt terecht op dat Duez eigenlijk niet meer heeft gedaan dan in het klein het voorbeeld te volgen van wat dieselfde Regeering in het groot deed.

Natuurlijk zou het overdreven zijn te beweren, dat, wijl er een Duez is, al degenen, die van ver of nabij in deze beweging zijn betrokken, bandieten zijn. Doch van den anderen kant kan men toch moeilijk aannemen dat deze liquidateur de eenige schuldige is.

Men heeft ons zoolang gesproken over het milliard, dat de Congregaties zouden opbrengen en dat besteed zou worden aan werkliedenpensioenen! Duez heeft vijf of zes millioen gestolen; maar dan zijn we nog zóó ver verwijderd van een milliard, dat het wel toegestaan is te vragen waar de rest is gebleven. En als men denkt, dat sinds 1907 men reeds wist, dat er heel veel bij die liquidaties werd gestolen, dan mag men wel eenigen twijfel hebben omtrent de onschuld van het Gouvernement. Er is toch werkelijk zelfs geen administratieve kennis toe noodig, om te begrijpen, dat er gestolen wordt, wanneer men ziet, dat Duez voor één liquidatie 5227 frank rekent voor onkosten aan rijtuigen en postzegels en een andernaal (1908) meer dan 11.000 francs voor „allerlei onkosten."

De *Journal*, ook anticlericaal, bekend spontaan: „Eigenlijk is Duez niet schuldiger dan de overige liquidateurs." Nu! Als ze allen van het allooi van Duez zijn, zegt dit genoeg. Duez, zegt men, was alleen onvoorzichtiger, minder praktisch in zijn rekeningen.

AIGLON.

De Voorbode.

Advertentien.

Heden ontving ik telegraphisch het dieptreurig bericht van het overlijden van mijn geliefden, onvergetelijken vader, den Heer

HENDRIKUS ANTONIUS EUWENS

te Nijmegen den 4 April, in den ouderdom van bijna 70 jaar.

Dringend beveel ik de ziel van den dierbaren overledene in de gebeden van Confraters, vrienden en kennissen aan.

P. fr. P. AMBR. EUWENS
Pastoor. O. P.

Rincon 9 April 1910.

Voor de vele blijken van belangstelling ondervonden gedurende de ziekte en bij het over lijden van mijnen geliefden zoon

ENRIQUE A. LEYBA,

betuig ik, ook namens mijn huisgezin, aan allen hartgrondigen dank.

Curaçao 11 April 1910.

LEON V. LEYBA.

Bekendmaking.

De verkoop van ZILVEREN GOUDEN en JUWEELEN VOORWERPEN, beleend ter *Spaar en Beleenbank* van 2 September 1908 t|m 28 Februari 1909, onder No. 5445 ,**Z** t|m N. 3542 **A**, zal plaats hebben op *Donderdag*, den 21 April a. s. en volgende Donderdagen.

Belanghebbenden worden verzocht den verkoop te voorkomen door de aanzuivering der verschuldigde interesten.

Curaçao, den 11 April 1910.
De Voorzitter,
A. JESURUN.

Koloniale afdeeling

Van de Nationale

Huisvlijt-tentoonstelling te Scheveningen.

De Commissie, ingesteld bij Gouvernements-Beschikking dd. 8 April 1910, No 2757, om in overleg met den Gedelegeerde van de commissie voor de Koloniale Afdeeling der Nationale Huisvlijt-tentoonstelling te Scheveningen alhier, DEN HEER H. J. COHEN HENRIQUEZ, het noodige te verrichten tot het bevorderen van inzendingen van artikelen van Huisvlijt-industrie uit de Kolonie Curaçao voor de volksbond-tentoonstelling, welke van half Juli tot half September van dit jaar te Scheveningen zal worden gehouden, roept de medewerking in van alle Ingezetenen tot bevordering van het beoogde doel. Het groote nut, dat deze Tentoonstelling zal kunnen opleveren is van zulk een gewicht voor de Kolonie, dat de commissie het niet betwijfelt, of er zal van deze gelegenheid een goed gebruik worden gemaakt, ten einde onze huisvlijtproducten, welke als uitvoerartikelen in aanmerking zouden kunnen komen in het Moederland bekend te maken.

De inzendingen worden, zoolang ze in het Tentoonstellingsgebouw zijn, verzekerd tegen brandschade, beschadiging en diefstal, terwijl ze ook voor het vervoer over zee worden verzekerd.

Van de ingezonden voorwerpen zal zooveel mogelijk worden aangekocht ten behoeve van de aan de Tentoonstelling verbonden verloting. Ook kunnen deze voorwerpen verkocht worden tegen prijzen, door de inzenders zelven te voren te bepalen. 10% van de opbrengst van bedoelde voorwerpen komt ten voordeele van de Tentoonstelling. Na afloop van de Tentoonstelling zijn de verkochte voorwerpen terstond ter beschikking.

Ingezonden voorwerpen, die niet verkocht worden, worden kosteloos teruggezonden.

Voor alle afdeelingen der Tentoonstelling worden prijzen uitgeloofd in den vorm van medailles, geldprijzen, kunstvoorwerpen of diploma s.

Ingezonden kunnen o. a. worden: Stroovlechtwerk, als: grove en fijne hoeden, mandjes, kokertjes (macotjes); touwwerk; leder- en been-bewerking; nuttige en fraaie handwerken; artikelen van teeken- en schilderkunst en photographie; artikelen ter versiering vervaardigd uit waardelooze grondstoffen; verzamelingen.

Geldelijke bijdragen zullen ook in dank worden aanvaard.

De inzending voor deze kolonie is opengesteld bij den gedelegeerde van de Koloniale Afdeeling der Tentoonstelling, den Heer Cohen Henriquez voornoemd tot 16 Mei aanstaande.

De gedelegeerde stelt zich disponibel ten allen tijde verdere inlichtingen te verschaffen.

Curaçao, 13 April 1910.

De Gedelegeerde voornoemd,

H. J. COHEN HENRIQUES.

De Commissie voornoemd,

MORRIS E. CURIEL,
Voorzitter.

B. E. V. D. VEEN ZEPPENFELDT,
Lid.

G. B. DUSSEL,
Secretaris.

Drukker: ALFREDO F. SINTIAGO.